

RAKKE KAJA

KALLIS VALLARAHVAS MEIE VALLA TÖÖANDJAD

Kuu heidab hõbedasi varje
ja küünlavalgus kuldset sära,
see jõuluõhtu imeline valgus
aeg lootuste ja unistuste päralt.

RAHULIKKE JÕULUPÜHI JA EDUKAT UUT AASTAT!

vallavolikogu esimees Ants Madisson
vallavanem Guido Ploompuu

RAKKE VALLAVOLIKOGUS

RAKKE VALLAVOLIKOGU III ISTUNGI PÄEVAKORD:

1. Rakke valla 1997.a. eelarve I lugemine
2. Vee ja kanalisatsiooni kasutamise tariifimäärade kehtestamine
3. Konkursi tulemustest humanitaarosakonna juhataja ametikohale
4. Haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu kinnitamine
5. Tööandja eluruumiks tunnistamise tühistamine.
6. Sotsiaalkomisjoni põhimääruse kinnitamine
7. Küsimus vallamaja asukohast
8. Rakke Vallavolikogu XL istungi otsuse nr.1 17.10.96 tühistamine
9. Avaliku enampakkumise tulemuste kinnitamine
10. Vallavolikogu fraktsiooni moodustamine.
11. Informatsioonilised küsimused

I. Guido Ploompuu ja Kalju Tamm tutvustasid Rakke valla 1997.a. eelarve esialgset varianti. Eelarve summaks on orienteeruvalt 5,9 milj. krooni. Esialgu on eelarvekomisjoniga eelarve struktuur paika pandud järgmiselt:

- haridusele 40% (koolide küte, töötasu);
- kultuur 9,6% (pool kultuuri- ja ärikeskuse küttest, raamatukogudele 20 kr. inimese kohta raamatute soetamiseks, 14 kr. annab riik);
- sotsiaalhooldus 10% (sots.toetused);
- sport ja tervishoid 0,5%;
- keskkonnakaitse 3% (rajatav prügimägi ja Emumäe vaatetorn)
- transport ja teed 5% (bussiliinid, teede korrashoid, lumetõrje);
- majandus ja heakord 12,4%;
- valitsemiskulud 16,7%;
- laenu tagasimaksimine 3% (Tammiku hooldekodu, prügimägi, õppelaen);
- reserv 4%.

1997.a. eelarve suureneks ca 2% võrreldes 1996.a. eelarvega. Eelarve võetakse vastu ilmselt veebruaris.

II. 1.jaanuarist 1997.a. hakkavad kehtima uued tsentraaltrasside vee ja kanalisatsiooni hinnad. Hinnatõus on tingitud eelkõige elektri kolmekordsest kallinemisest eelmiste hindade kehtestamise ajast alates. **Tarbijad hakkavad nüüd maksa ühe inimese kohta kuus vee eest 5 krooni ja kanalisatsiooni eest 10 krooni. Lisandub veel loomapidajatele, kes kasutavad tsentraaltrasse, 5 krooni kuus ühe sarvlooma kohta.** Joogivee kvaliteedi kohta võib öelda, et lasteaia kaevu vesi on korras, tehase kaevuveel on ikkagi ammoniaagi sisaldus. Jaanuari lõpuks

rajatakse uus suurkaev, kuid trass jääb samaks, seetõttu läheb aega, enne kui vee kvaliteet paraneb.

III. Humanitaarosakonna juhataja ametikoha taotlemiseks laekus 5 avaldust, tutvustuseks tuli kohale 4 soovijat. Nõutud tingimustele vastasid 2 kandidaati, mõlemad hariduselt juristid. Salajase hääletuse tulemusena võitis konkursi Anneli Jõgiste, kes töötab ka valla juristina. Kahjuks loobus ta viimasel minutil humanitaarosakonna juhataja ametikohast perekondlikel põhjustel.

Kuna vallavalitsus on töövõimeline ka kolmeliikmelisena, jääb selle ametikoha saatus praegu lahtiseks.

IV. Kinnitati haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisus:

Jüri Sepa (esimees)

Külli Pällo

Annelis Liblik

Vardo Arusaar

Malle Mattisen

Marika Aus

Ada Vää

Enamus volikogu liikmeid oli otsuse poolt, erapooletuks jäi Aime Kinnep.

V. 1992.a. kinnitati Varangu metskonna 3 elamut ametipindadeks. Nüüd sooviti see otsus tühistada, et oleks võimalik elamuid erastada. Volikogu liikmed olid selle poolt.

VI. Kinnitati sotsiaalkomisjoni põhimäärus. Komisjoni ülesandeks on koduhooldete korraldamine Rakke vallas. "Sotsiaalkomisjoni kasutati siiani jõhkralt ära vallavalitsuse ja volikogu poolt," märkis sotsiaalkomisjoni esimees Raivo Lina. Ta arvas, et ka teistel komisjonidel võiks olla põhimäärused, mille järgi töötada.

VII. Vallavalitsuse bilansis on praeguse seisuga kaks suuremahulist remonti nõudvat hoonet: vallamaja ning kultuuri- ja ärikeskus. Vallamaja eksploatatsiooni kulud on praegu ca 15 tuhat krooni aastas, kultuuri- ja ärikeskuses ca 150 tuhat krooni aastas. Viimase ruumid on praegu alataituvusega, kuna rendipinna omajad rajavad endale eraldi ruume või koonduvad väiksemale ruumipinnale. Ruumide küttehind on praegu ca 20 kr/m² aastaringelt. Vardo Arusaar tundis huvi, kas ei saa küttekulusid vähendada. "Esialgu mitte. Tuleks paigaldada soojamõõturid ja seejärel välja selgitada, kus tekivad trassi soojakaod," vastas Guido Ploompuu. Kuna kultuuri- ja ärikeskust tuleb kütta ka edaspidi, tegi

vallavanem ettepaneku kolida vallavalitsus ümber sinna majja. Raivo Lina uuris Peeter Villilt, kuidas tema tervis talvistel temperatuuridel töötades seal majas vastu peab. "Kui aknad kinni toppida ja uksealused tihendada, on talutav," vastas Peeter Vill. Praegusest vallamajast tuleks anda 1-2 tuba ME Rakke Soojus käsutusse, kes praegu on rendipinnal, ülejäänud ruumid välja rentida või kasutada valla muuseumi tarvis. Majja peaks jääma 0,5 koormusega kütjakoristaja, kes ruume hooldaks. Vallavanema arvates tuleks hilisemas aleviku detailplaneeringus ette näha jalakäijate otsetee praeguse vallamaja tagant kultuuri- ja ärikeskuseni.

Kuna kahte maja ei saa ülal pidada, tuli teha põhimõtteline otsus: **kinnitada alates 1.veebruari 1997 vallavalitsuse asukohaks Simuna tee 10.** Enamus oli otsuse poolt, erapooletuks jäi Rein Kerem. Nõõgati, et Kerem kaotab kliendid, kui vallamaja ringi kolib.

VIII-IX. Tühistati vallavara müük otsustuskorras ja müüdi sama vallavara (Jaama tn.6 asuv teenindushoone) enampakkumise teel hinnaga 40 000 krooni AS Adrem IT-le. See oli vaid formaal-juriidiline ümbervormistamine. Enamus oli poolt, erapooletuks jäi Raivo Lina, teatades ausalt, et ta ei saanud sellest aru.

X. Raivo Lina teatas, et nad soovivad moodustada kolmeliikmelise volikogu fraktsiooni nimega "Kodu". Praeguse valla põhimääruse järgi saab fraktsioon algatada eelnõusid, üksikisik seda teha ei saa. "Üldse tuleks valla põhimääruses muudatusi teha, ilmselt on see kusagilt maha viksitud," kommenteeris Raivo Lina. Kellelgi ei olnud midagi fraktsiooni moodustamise vastu, põhimäärust lubati arutada edaspidi.

XI. Infona teatati, et 4.jaanuaril tuleb Soome sõprusvallast Pomarkkust 21 inimest vastuvisiidile meie möödunudtalvisele sõprusretkele. Kavas on kohtuda uute volikogu liikmetega, arutada sotsiaal- ja majandusküsimusi. "Kas nad on ka mõnda võõrkeelt juurde õppinud?" tundis Raivo Lina huvi. Vastuse saab ta ilmselt 4.jaanuaril. Otsustati, et kultuurikomisjon peaks organiseerima neile vastuvõtu. "Kõige huvitavamad on rahvatantsijad ja siis need tüdrukud, kes Normaga tantsivad," teadis Raivo Lina kohaliku kultuuri hetkesaisu.

Volikogu istungit käis kuulamas
Eha Beilmann

Vaatame tagasi...

Viimaks ometi heliseb kell.
Vabaks kool saab. Südamess hell
tunne kõigil on nüüd.
"Jõulud!" heliseb hüüd.

A.Kallits

Jõulude saabudes tõmmatakse koolides
joon alla I poolaasta tööde-tegemistele.
Salla Põhikooli 46 õpilasele ja 8 õpetajale
algas õppeaasta tavapärase rongkäiguga
Käru tee risti, kus juba üheksandat aastat
järjest pidasime esimese koolipäeva aktuse.
Teel tegime peatuse vana koolimehe Fedja
Madissooni õuel ja õnnitlesime teda
79.sünnipäeval.

Aastatega on meie koolil
kujunenud välja oma traditsioonilised
üritused: iga kuu toimub disko, samuti
ülekoooliline mälumäng, kohtumine Soome
misjonäridega. Tavaks on saanud ka
kadrikarneval. Võimaluste piires käime
teatris. Oktoobris said nooremad õpilased
Rakkes vaadata VAT teatri etendust,
detsembris võtsime vanemate õpilastega
ette "Vanemuise" ühiskülastuse. Viimasel
koolinädalal käisid algklasside õpilased
Rakveres troopikakalade näitusel ja

reaalgümnaasiumi keldrikorrusele üles
seatud "Pühhal maal" jõulumõtet otsimas.
Peetud on ülekooolilisi spordivõistlusi.
Kai Jaanseni abiga tähistasime oktoobris
hõimupäevi. Traditsioonikohaselt andsid
ka sellel aastal õpilased õpetajate päeval
tunde.

Esmakordselt tähistasime koolis
isadepäeva. Kutsetele reageeris
kohaletulekuga 9 isa. Kõigepealt tegi
direktor A.Liblik isadega kooliruumides
ringkäigu, mis lõppes joonistuste
näitusel. Iga tüdruk või poiss joonistas
kunstõpetuse tunnis oma isast pildi.
Enne väikest kontserti andsid lapsed
isadele üle kunsti- ja tööõpetustundides
tehtud kingitused. Palju elevust tekitas
huvijuht M.Keremi poolt "Pereloosi"
mängu põhimõttel läbi viidud viktoriiin,
kus õpilased tõdesid, et isad ei teagi oma
lapse klassijuhataja, pinginaabri või
parima sõbra nime. Kõige täpsemini
vastas Kristeli ja Risto isa Olev Princken.

19.novembril toimus koolis
piirkondlik metoodiline päev, kus meie
õpetajad andsid V.-Maarja, Rakke,
Simuna, Kiltsi, Käru ja Lahu õpetajatele
kaheksa lahtist liitklassitundi. Huvi ja
põnevust pakkus pärast Tallinna õpilaste
poolt Lasnamäe Üldgümnaasiumi

direktor Mihkel Rebase juhendamisel läbi
viidud väitlus teemal "Kas õnnetu
Sokrates on parem olla kui õnnelik siga?".

Kõige tähtsamaks tööks koolis on
muidugi õppimine. I veerandi lõpetas
"neljade" ja "viitega" 15 õpilast. 2 õpilast
läks koju, "kahed" tunnistusel.
Jõuluvahetajale läks hea tunnistusega 17
õpilast. Kahjuks on ka mõni õpilane, kelle
tunnistusega pole rahul õpetajad ega
lapsevanemad. Oivikutele andis jõuluvana
peoõhtul tunnistuse ja maiustuskoti ning
lubas nad teistest lastest ühe päeva võrra
varem jõuluvahetajale.

Veel mõtlik hetk
ja juba aasta läheb.
Hulk päevi rodu
möödub silme eest.
Kas tõi ta rohkem
oodatust või vähem?

Kui palju maksta
tuli kõige eest?

Mõelgem nendele L.Andre luuleridadele
ja jätkem vanasse aastasse maha kõik
paha, võtkem uude aastasse kaasa hea.
Jõulurahu ja -rõõmu igasse peresse ja
igasse kodusse!

Salla Põhikooli õppealajuhataja
Anne Pohlak

Tore pidu oli meie 10.sünnipäev!

Terve vald oli kokku tulnud
külalisi noori vanu.
Tuldi tantsu vaatamaie,
laulu ilu kuulamaie
ja ka ise tantsuringis
keha-jalga keerutama.

Ei ükski sünnipäev oleks pidu, kui külalisi poleks kohal.
Suur tänu, Rakke rahvas, et sel õhtul peole tulid.

Et meie pidu läheks korda, paljud kukrut kergendasid:

Rakke Vallavalitsus

AS Trak

Aare Traks

Rakke PTKÜ

AS Agva

AS Pagar

AS Kiiker

Viru-Tammiku Metskond

AS Kõpsta

Eesti Maapanga Rakke kontor

AS Faas

AS Viis

Riina Gulli Apteek

Täname veel peojuht Aime Kinnepit, lauluõpetaja Ly
Ipsbergi ja baaridaam Erika Rückenbergi.

Olge te kullad kummardatud
pihust ja pihast pigistatud
südamess kantud, meelles peetud!

Rakke segarahvatantsurühm

OLI TORE JÕULUPIDU

On traditsiooniks saanud, et igal aastal toimub Haljala Rahva
Majas maakonna eakate taidlejate sisukas ja põnev jõulupidu.
Seal esinevad memmed-taadid üksteisele. Ka meie eakad
esinejad, segaansambel Rene Põllumaa ja tantsumemmed Elgi
Viermanni juhendamisel said menu osaliseks. Eriti sooja
vastuvõtu pälvis meie sõnameister Luule "Jassi" näol.
Kontsertesinemine vaheldus jalakeerutusega rahvapilliansambli
saatel. Toreda kavaga lõpetasid kontserdi kohalikud
isetegevuslased. Ka koduteele jätkus peolusti, kuna päev oli
meeldivald mõõdunud.

Maie Ots

"HÖBENIIDI" JÕULUTERVITUS

Möödas on pikkade päevade mure ja rutt;
möödas on aasta, selle naer ja nutt...
Taas väreleb küünlaleek kuusel, mõtteis on meel...

Südamlik tänu abi eest üritustele kaasaaitamisel pr.
Vaike, Maria, Luule, Aino, Helgi, Rene, Aivo, perek. Aaliste ja
Rakke Vallavalitsus.

Kogu valla eakatele soovime

...pisut piparkoogilõhna,
tassike terviseteed,
hingesoojust kõigile!

"Höbeniidi" nõukogu nimel Elvi Tatrik

ROOTSIS ON RIIK INIMESE JAOKS

27.-29.novembrini viibisid Rakkes Hudiksvalli kommuuni sotsiaaltöötajad (Hudiksvalli kommuun on suuruselt ja inimeste arvu poolest võrdne Lääne-Virumaaga), kes viisid läbi koolitusseminari ja tutvustasid meile nende riigi sotsiaalkorraldust.

Rootsi on rikas riik ja nende kogemustest saame me üle võtta põhimõtted ja suunad, kuhu peab liikuma meie sotsiaalhooldus. Need summad, mis Rootsis kulutatakse sotsiaaltöö tegemiseks, on väga suured, kuid seoses majanduslike raskustega on hakatud ka seal neid summasid kärpima.

Sotsiaaltööd vallas teevad ainult vastava koolituse saanud inimesed, kas kesk- või kõrgharidusega oma erialal. Rootsis on riigi põhiseadusega ette nähtud sotsiaalabi igale inimesele, igal inimesel on õigus elatusrahale ja eluasemele, vaatamata sellele, kellega on tegemist (puuetega inimene, invaliid, vanur või muu).

Vanurite hoolduse põhimõte on, et inimene võib elada seal, kus ta soovib, vald on kohustatud hoolitsema tema ja ta eluaseme eest. Kui vanur ei soovi minna hooldusasutusse, hooldatakse teda kodus. Iga hooldatavaga koostatakse koduteenuse tööde osas leping, kus on täpselt märgitud, millist abi inimene vajab, kui suures ulatuses (kasvõi 24 tundi ööpäevas), millised abi inimese vajab, kui suures ulatuses (kasvõi 24 tundi ööpäevas), millised abi inimese vajab, kui suures ulatuses (kasvõi 24 tundi ööpäevas), millised abi inimese vajab, kui suures ulatuses (kasvõi 24 tundi ööpäevas).

Hoolduse eest tasub vanur või puudega inimene selles ulatuses, kui palju tal raha on. Pensionist arvestatakse kõigepealt maha toidule kuluv raha, üüriraha, siis hooldustasu. Igapäev peab järele jääma 1400 Rootsi krooni. Kui ta ei suuda hooldusteenuste eest tasuda (pension on väike), kannab vald kõik kulutused. Eluks vajalike teenuste tellimine ei olene inimese rahakotist, tal on riigi seadusega ette nähtud õigused abi saada.

Hoolduskodude juures töötavad supikõõgid, kust saab toitu koju viia ka kodus elavatele vanuritele. Hooldekodudes elavad ainult need vanurid, kes enam üksi hakkama ei saa ja on nõus hooldusasutusse minema (lapsed oma vanemate eest hoolitsema ei pea, nemad peavad hooldama oma lapsi). Hooldekodus on igal inimesel 1- kuni 3-toalised korterid kõõgi ja vannitoaga, on treeningaalid koos vahenditega tervise taastamiseks, arstiabi ja väga hea

hooldamine. Turvasignaaliid on igas toas. Ka kodus elavatel vanuritel on sageli paigaldatud turvasignaaliid, et saaks turvakeskusest kiirelt abi kutsuda. Hooldekodus on töötamise võimalus neile, kes seda soovivad (kangakudumine, puutöö jm).

Üks huvitav teenus on reisiteenindus. Inimene saab endale tellida takso koos saatjaga või eribussi ratastoolis olijale. Reisiteenindus on tellijale tasuta. Oma valla piires on see odav. Sõidukit võid tellida sõitmiseks kõikjale maailmas, näiteks tellis ratastoolis olija bussi koos saatjaga sõiduks olümpiamängudele.

Rootsis viibib inimene haiglas ainult esmaraviks, järelravi toimub kas hooldekodus või oma kodus med.töötaja abi kasutades. Kõik ravimid ja arsti visiidid tasub patient ise.

Vaimupuudega või kehaliste puuetega inimesed elavad kas kodus, kus kasutavad hooldustöötaja abi, või oma valla hooldekodus. Vald on kohustatud hoolitsema kõigi oma elanike eest, vaatamata puude liigile või raskusastmele. Vaimupuudega inimeste jaoks on üldkooli juures klassid, kus neid valmistatakse ette iseseisvaks eluks. Kõik puuetega inimesed elavad ühiskonnas teiste hulgas ja neil on täpselt samad õigused kui tervetel inimestel.

Rootsis on välja töötatud terve süsteem perekonna ja hälvikute (narkomaanid, alkohoolikud) ning laste abistamiseks. Seadusega on tagatud turvalisus: inimesel on õigus elatusrahale (miinimum 1400 SEK), eluasemele, abile ja nõustamisele. Nõustamise hulka kuulub oma eluga toimetuleku õpetamine, ratsionaalne majandamine, narkootiliste ainete vältimine jne. Vald hoolitseb selle eest, et hälvik, kes soovib end ravida, saab koha haiglasse. Sel juhul tasub ravikulud vald. Hälvikute jaoks töötavad profülaktooriumid ja päevakeskused, kus hooldamine ja abi on eeskujulik, vaatamata inimese maksuvõimelisusele. 30% narkomaanidest ja alkohoolikutest paraneb.

Kooliskäimine on kohustuslik kõigile kooliealistele lastele, vaatamata tema tervislikule seisundile. Igal lapsel on võimalik õppida temale vastava programmi järgi. Kuni 25-aastaseks saamiseni on noorukil võimalik õppida ametit või käia koolis, selleks on talle ette nähtud kindel palk.

Üle 55-aastased inimesed peavad tööd saama (pensionaaria on kõigil 65 aastat), nad ei pea saama erialast tööd, kui

nad vanuse tõttu seda ei suuda, kuid vald peab neid võimetekohase tööga varustama.

Rootsis on riik inimese jaoks. Igäüks, on ta siis laps, puudega inimene, hälvik või vanur, on ühiskonna täieõiguslik liige, võrdne kõigi teistega. Riik kulutab suuri summasid inimeste õpetamiseks ja igakülgeks abistamiseks.

Meie võimalused on Rootsi riigiga võrreldes väga väikesed, kuid inimlikku ja leppivat suhtumist igasse inimesesse, vaatamata tema puudustele, peab meie ühiskond küll naabritelt õppima.

Helja Traks

Rootsis võeti juba 1956.a. vastu sotsiaalhoolekande seadus, 60.-70.aastatel loodi koduteenindus, 80.aastate algul ehitati palju moodsaid hooldekodusid.

Gunilla Sättlin ja Annika Westnberg rääkisid meile vanurite hooldusest. Seadusega on paika pandud minimaalne tase ja abi suunatud nii, et inimene saaks ise toime tulla, põhirõhk on inimese toetamisel, et hoida teda teotatulisena. Annika on vallas vanade ja puuetega inimeste sheff, vastutab hooldekodude ja koduteeninduse eest, talle allub 500 inimest. Gunilla tegeleb koolis lastehooldusega, kodus on puudega laps.

Arengupeetusega inimeste hooldusest rääkisid Britt-Marie Lindberg ja Gunilla Nybom. Britt-Marie on täiskasvanud arengupuuetega inimeste koolitusasutuse juhataja ja Gunilla hooldekodu juhataja. Arengupuudega inimesed, kes endaga toime tulevad, elavad koos tervetega. On olemas ka lühiajalised elamiskohad, kus haiged saavad viibida haiguse raskemaks muutudes. Soovi korral elavad täiskasvanud arengupeetusega inimesed üksinda, kuid neid abistab pidevalt eestkostja.

Oma erialast, individuaal- ja perekonnanahoolusest andis ülevaate Ulla Rolin. Põhirõhk on pandud sellele, et inimene saaks elada oma kodus ja elada aktiivset elu. Haigete hooldus peab vastama vajadusele ja olema kergesti kättesaadav. Samuti peavad saama kõik hariduse, kes ei suuda õppida normaalkoolis, saavad haritud eriprogrammide järgi.

Anne Aimsalu